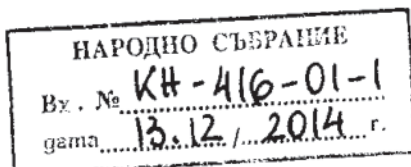

Изх. № 02-00-58#1

Дата: 12.12.2014 г.

ДО
Г-ЖА МИЛЕНА ДАМЯНОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
43-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Копие

ДО
ПРОФ. ДИП ТОДОР ТАНЕВ
МИНИСТЪР НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

ОТНОСНО: Становище на БСК по проекта на Закона за предучилищното и училищно образование

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ДАМЯНОВА,

Във връзка с предстоящото обсъждане в Народното събрание на внесените от ПП „ГЕРБ“ проект на Закон за предучилищното и училищно образование (ЗПУО), Ви предоставям становището на Българската стопанска камара (БСК) по текстовете на проекта. Според нашето разбиране качеството на работната сила е в пряка зависимост от реформата на образователната система на Република България.

БСК подкрепя изцяло приемането на нов Закон за предучилищното и училищното образование, като обръща по-специално внимание на следното:

I. Подкрепяме **въвеждането на обучение чрез работа (дуално обучение)**. Според предложения проект дуалното обучение се регламентира като форма на обучение, организирано от професионална гимназия въз основа на партньорство между един или няколко работодатели.

Предлагаме следната редакция на чл. 113:

Чл. 113 (1) Обучението чрез работа (дуалното обучение) е форма на професионално обучение за придобиване на професионална квалификация чрез работа в предприятието, при което лицето е назначено на конкретно работно място с трудов договор, съдържащ клауза за обучение, като професионалната квалификация се придобива чрез:

1. практическо обучение в реална работна среда и
2. теоретично обучение в обучаваща институция.

(2) Обучението чрез работа (дуалното обучение) се организира въз основа на партньорство между предприятие и професионална гимназия.

(3) Обучението чрез работа (дуалното обучение) се организира във втория гимназиален етап за ученици, които са навършили 15 години.

(4) Обучение чрез работа (дуалното обучение) се организира и за лица в ученическа възраст, които са навършили 15 години и са напуснали образователната система (или не са посещавали училище).

Мотиви за предложението:

Дуалната система е специфичен модел за професионално обучение, който поставя акцент върху практическото усвояване на професия чрез работа на трудов договор. Учебното време при дуалната система се разделя между работа в предприятие и обучение по теория в институцията от системата на професионалното образование и обучение. Дуалното обучение трябва да бъде съобразено с изискванията на икономиката, а в предприятията обучението се провежда компетентно по специалността в реална работна среда.

Поради тази причина становището на БСК е, че водещо при дуалното обучение е предприятието, а не професионалната гимназия. При дуалното обучение работодателят участва при разработване на учебните планове и програми за обучение, както и при провеждането на изпитите. Докато се обучават, лицата са назначени на трудов договор – натрупват трудов стаж, плащат им се всички осигуровки, получават заплати. В този смисъл лицата, които се обучават дуално, са преди всичко **работещи лица, които придобиват знания и умения по време на работата си.**

По всички въпроси, свързани с нормативно уреждане на въвеждането на дуалното обучение, БСК има готовност да съдейства активно и да участва в експертни обсъждания на всички равнища.

II. Изцяло подкрепяме използването на термина „информално учене“ вместо приетия в Закона за професионалното образование и обучение термин „самостоятелно учене“, където е допусната юридическа неточност, като на един термин е приписана дефиницията на друг термин. „Самостоятелно“ е ученето, което се осъществява от индивида без помощта или участието, без намесата и влиянието на друг и е част от формалното, неформалното и информалното учене (според терминологията на Европейския съюз). Докато използваната дефиниция всъщност е на информалното учене, което е „неинституционализирано, неорганизирано и несистематизирано натрупване на компетентности в живота на човека“ и често пъти се осъществява несамостоятелно. Според нас този термин е ясен и точен и не води до объркване с друг термин – „самостоятелна форма на обучение“.

Тази наша позиция отстояваме от 2010 г. при всички обсъждания на нормативни документи в сферата на образованието, включително и чрез становище на Икономическия и социален съвет, което гласи:

„Необходимо е и въвеждане в текстовете на целия закон, на коректната терминология по отношение на третата форма на образование – т. нар. информално образование и обучение. С настоящата формулировка на третата форма на образование като „самостоятелно учене“ се въвеждат в заблуждение и ограничават правата на гражданите. Същността на информалното учене като усвояване на знания, умения и компетенции в ежедневния процес на живеене, общуване, работа, упражнявано хоби и др., е коренно различно от процеса на самостоятелно учене или самоподготовка като част от формалното и неформалното образование. Неорганизираното, неструктурирано и несистематизирано натрупване на знания, умения и навици в процеса на живеене всъщност дава възможност на хората да валидират и сертифицират тези знания и умения, получени във всякакъв контекст чрез информалното учене.“

III. Подкрепяме Националната електронна информационна система и настояваме тя да бъде допълнена с **Електронен регистър за образователния и квалификационен статус на всички български граждани.**

Предлагаме следната редакция на чл. 248 ал. 2:

(2) Националната електронна информационна система включва Общ регистър на електронните дневници по училища и региони и Електронен регистър за образователния и квалификационен статус на всички български граждани.

Мотиви за предложението:

Понастоящем няма изчерпателна, достъпна в електронен формат информация за образователния и квалификационен статус на отделните граждани. Това ограничава

възможностите за адекватно планиране на приема в различните видове училища. Затруднява се последващата реализация на завършилите специалисти, текущото и дългосрочното балансиране на пазара на труда, мобилността на работната сила. Същевременно информация в този и по-широк обхват се събира и обработва, изграждат се или вече функционират съвместими електронни регистри и информационни системи с регулиран on line достъп в редица европейски и други водещи страни (Холандия, Естония, Белгия и др.).

Създаването на Електронен регистър за образователния и квалификационен статус на всички български граждани ще позволи:

- генериране на различни електронни справки за образователния и квалификационен профил на предприятията, регионите, общините, населените места, секторите и икономическите дейности;

- оценка на компетенциите на работната сила на фирмено, секторно и регионално ниво;

- изграждане и използване на различни сравнителни (бенч марк) индикатори за дефиниране на квалификационен профил, промени в образователното, квалификационно ниво и компетенции на работната сила, прогнозиране на потребности от работна сила, учебен прием включително по икономически дейности, региони, и професионално учебни направления;

- подготовка за въвеждане на Е-Правителство в управлението на човешките ресурси на национално, браншово и фирмено ниво, повишаване ефективността и ефикасността на образователния процес (план прием по специалности, приемане на учебните програми и др.), засилване на интереса на работодателите (особено от МСП) за взаимодействие със средното образование.

- създаване на условия за ускорена и ефективна интеграция на подрастващите, включително от етнически общности и тези в неравностойно положение;

- нормативно регламентирана електронна платформа с изход към ИС на европейски секторни съвети за компетенции на работната сила, прилагане на европейския паспорт на уменията и компетенциите.

БСК има готовност да съдейства активно и да участва в експертни обсъждания на всички равнища за изготвянето и нормативното въвеждане на Електронния регистър за образователния и квалификационен статус на всички български граждани.

IV. Считаме, че е важно за изготвянето на подзаконовите актове, предвидени в § 27, **законът да регламентира конкретни срокове за тяхното изготвяне**, например за държавните образователни стандарти в Глава трета от ЗПУУО, както и за документите по Глава дванадесета „Информация и документация”.

БСК би могла да съдейства чрез своите експерти за изготвянето в срок на посочените в това наше предложение държавни образователни стандарти и документи.

Изразяваме нашата готовност за участие във всички етапи от обсъждането и приемането на ЗПУУО.

С УВАЖЕНИЕ,

Божидар Данев
Изпълнителен председател на БСК

